

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON/KANTON SREDIŠNJA BOSNA
KANTONALNI SUD U NOVOM TRAVNIKU
Broj: 49 0 P 055780 24 Gž
Novi Travnik, 10.09.2025. godine

Kantonalni sud u Novom Travniku, u vijeću sastavljenom od sudija Davora Kelava kao predsjednika vijeća, Edvina Kokić i Alme Islamović kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja 1) K. A. iz S., ul. ..., 2) K. A. iz S., ul. ... 3) . mldb. 1 iz S., ul. ..., 4) K. A. iz S., ul. ..., zastupani po punomoćniku Jadranku Lukić advokatu iz Kiseljaka, protiv tuženih: 1) H. K. zastupana po staratelju za posebne slučajeve M. B. po rješenjem Službe socijalne skrbi općine Kiseljak broj 08-31-3086/23 od 04.09.2023. godine, 2) F. B. zastupana po punomoćniku Erminu Redžić advokatu iz Zenice, radi utvrđenja i uknjižbe, vrijednost spora 30.001,00 KM, odlučujući o žalbi tužene F. B. izjavljene protiv presude Općinskog suda Kiseljaku broj: 49 0 P 055780 20 P od 08.01.2024. godine, u sjednici vijeća održane dana 10.09.2025. godine donio je sljedeće

RJEŠENJE

Povodom žalbe tužene F. B., a po službenoj dužnosti, ukida se presuda Općinskog suda u Kiseljaku broj: 49 0 P 055780 20 P od 08.01.2024. godine i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovni postupak.

Obrazloženje

Pobijanom presudom Općinskog suda u Kiseljaku broj: 49 0 P 055780 20 P od 08.01.2024. godine odlučeno je:

I -1) Utvrđuje se da nekretnine označene kao: stambeni objekt površine 124,79 m², pomoćna zgrada 1. površine 48 m², pomoćni objekt br. 3. površine 83,32 m², pomoćna zgrada 2. površine 18,39 m², kao i zemljište za redovnu uporabu navedenih objekata, koji objekti su izgrađeni na parceli k.č. br. ... zvana ..., stambena zgrada površine 76 m², pomoćna zgrada 2 površine 48 m², pomoćna zgrada 3. površine 43 m², dvorište površine 500 m², voćnjak 2 klase površine 34 m² i na parceli k.č. br. 42. Gromilica, nekategorisani put 50m², voćnjak 2. klase pov 681 m², upisane u zk ul. br 98. k.o. ..., a sve sukladno skici vještaka geometra Ive Perić od 26.05.2022. godine i vještaka građevinske struke Zorana Marković od 25.09.2022. godine, koje su sastavni dio ove presude, ne čini ostavinsku masu ostavitelja H. K., a što su tuženi dužni da priznaju i trpe.

2) Sa preostalim dijelom tužbenog zahtjeva za utvrđenje prava suvlasništva, preko dijela dosuđenog u točki I-1) ove presude, a do traženog da sud utvrdi da ostavinsku masu ostavitelja H. K. ne čine nekretnine označene kao k.č. broj ... zvana ... ukupne površine 1964 m², stambena zgrada površine 76 m², pomoćna zgrada 2 površine 48 m², pomoćna zgrada 3. površine 43 m², dvorište površine 500 m², voćnjak 2 klase površine 34 m² iz z.k.ul. br. k.o. ..., te na dijelu k.č. br. 42 ... ukupne površine 731 m², nekategorisani put površine 50 m² i voćnjak 2 klase površine 681 m² iz z.k.ul. br. 98 k.o. ... i to u površini od 36,17 m² ispod stambenog objekta dimenzija 9,57 m x 3,78 m koji prelazi na ovu parcelu, tužitelji se odbijaju, kao neosnovanim.

II-1) Utvrđuje se da su tužitelji stekli pravo suvlasništva svako sa po $\frac{1}{4}$ dijela na nekretninama označenim kao : stambeni objekt površine 124,79 m², pomoćna zgrada 1. površine 48 m², pomoćni objekt br. 3. površine 83,32 m², pomoćna zgrada 2. površine 18,39 m², kao i na zemljištu za redovnu uporabu navedenih objekata, koji objekti su izgrađeni na parceli k.č. br. 43 zvana ..., stambena zgrada površine 76 m², pomoćna zgrada 2 površine 48 m², pomoćna zgrada 3. površine 43 m², dvorište površine 500 m², voćnjak 2 klase površine 34 m² i na parceli k.č. br. 42...., nekategorisani put 50m², voćnjak 2. klase pov 681 m², upisane u zk ul. br 98. k.o. ..., a sve sukladno skici vještaka geometra Ive Perić od 26.05.2022. godine i vještaka građevinske struke Zorana Marković od 25.09.2022. godine, koje su sastavi dio ove presude.

2)- Sa preostalim dijelom tužbenog zahtjeva, preko dijela dosuđenog u točki II-1) ove presude, a do traženog da sud utvrdi da su tužitelji suvlasnici svako sa dijelom od $\frac{1}{4}$ na nekretninama na kojima su izgrađeni spomenuti objekti koji se nalaze u vanknjižnom vlasništvu iz z.k.ul. br. 98 k.o. ... i to : k.č. broj 43, zvana ... ukupne površine 1964 m² , stambena zgrada površine 76 m², pomoćna zgrada 2 površine 48 m², pomoćna zgrada 3. površine 43 m², dvorište površine 500 m², voćnjak 2 klase površine 34 m², te na dijelu k.č. br. 42 ... ukupne površine 731 m² , nekategorisani put površine 50 m² i voćnjak 2 klase površine 681 m² i to u površini od 36,17 m² ispod stambenog objekta dimenzija 9,57 m x 3,78 m koji prelazi na ovu parcelu, tužitelji se odbijaju, kao neosnovanim.

III – Odbijaju se tužitelji sa tužbenim zahtjevom kojim traže da sud naloži Zemljišnoknjižnom uredu Općinskog suda u Kiseljaku i nadležnom katastarskom operatu da se izvrši upis prava suvlasništva/posjeda u korist tužitelja sa dijelom od po $\frac{1}{4}$.

IV – Odbijaju se tužitelji sa tužbenim zahtjevom kojim je traženo da ih sud obveže da na ime naknade zbog građenja na tuđem zemljištu isplate tuženima iznos naknade srazmjerno njihovim suvlasničkim dijelovima koji bi im pripao iza smrti ostavitelja H. K., a u visini tržišne vrijednosti zemljišta, koja se određuje prema stanju zemljišta prije građenja, a prema cijenama u vrijeme donošenja odluke suda, kao neosnovan.

V – Nalaže se tuženima da tužiteljima naknade troškove postupka u iznosu od 2.684,67 KM, u roku od 30 dana.

Protiv te presude žalbu je blagovremeno izjavila tužena F. B., iz svih žalbenih razloga propisanih odredbom člana 208. stav 1. Zakona o parničnom postupku, sa prijedlogom da sud uvaži žalbu i pobijanu presudu ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovni postupak, uz naknadu troškova parničnog postupka.

Tužitelji nisu podnijeli odgovor na žalbu.

Nakon što je ispitao pobijanu presudu u granicama navoda iz žalbe i po službenoj dužnosti u smislu člana 221. Zakona o parničnom postupku („Službene novine Federacije BiH“ broj 53/03, 73/05,19/06 i 98/15), ovaj sud je odlučio kao u izreci iz sljedećih razloga:

Iz sadržaja spisa prvostepenog suda i obrazloženja pobijane presude proizlazi da je prvostepeni sud u bitnom utvrdio da je na zemljištu H. K. prednika parničnih stranaka (djeda tužitelja, odnosno supruga i oca tuženih) preminuli otac tužitelja finansirao izgradnju stambenog objekta i pomoćnog objekta, sa čim su bili saglasni njegovi

roditelji (prvotužena i preminuli H.), pa navedena imovina (objekti sa zemljištem ispod njih i zemljištem za redovnu upotrebu) temeljem člana 59. stav 4. Zakona o stvarnim pravima pripadaju ocu tužitelja, odnosno tužiteljima, a ne H. K., radi čega je tu imovinu potrebno izdvojiti iz ostavinske mase iza umrlog H. K.

Tužena F. B. je u žalbi iznijela navode kojima osporava pravilnost zastupanja tužitelja, kako po sadašnjem, tako i po prethodnom punomoćniku.

Naime, iz sadržaja spisa proizlazi da je majka tužitelja K. Š. ovlastila punomoćnika Alić Denisa advokata iz Sarajeva da zastupa tužitelje. Iz sadržaja spisa proizlazi i da je u vrijeme davanja punomoći tužitelj mladb. 1 bio maloljetan radi čega je majka, kao zakonski zastupnik, imala ovlaštenje da izda predmetnu punomoć. Dalje, proizlazi i da su notarski obrađenom punomoći K. A. i K. A. ovlastili majku na zastupanje u ostavinskom postupku, ali po potrebi i u parničnom postupku, te su je ovlastili i na prenos punomoć na drugu osobu, radi čega nema povrede ni u zastupanju ovih tužitelja u smislu člana 307. Zakona o parničnom postupku. Prvostepeni sud jeste počinio povredu pravila postupka u pogledu zastupanja tužitelja K. A., jer su i raniji i trenutni punomoćnik tužitelja preduzimali procesne radnje u ime i za račun tužitelja K. A. koji je u vrijeme podnošenja tužbe bio punoljetan, a da za istog nije sudu predočena punomoć. Međutim, ovaj procesni propust prvostepeni sud je otklonio budući da je tužitelj K. A. dostavio sudu izjavu kojom naknadno odobrava sve radnje koje su u njegovo ime poduzeli raniji i trenutni punomoćnik, pa nije bilo potrebe da se ovakve radnje ukidaju u smislu člana 309. stav 4. Zakona o parničnom postupku.

Neosnovano se žalbom ukazuje da je prvostepeni sud trebao prekinuti predmetni postupak zbog zdravstvenog stanja tužene K. H., odnosno da se radilo o prethodnom pravnom pitanju.

Prema odredbi člana 12. stav 1. Zakona o parničnom postupku kada odluka suda zavisi o rješavanju nekog prethodnog pitanja koje se odnosi na to da li postoji neko pravo ili pravni odnos, a o tom pitanju još nije donio odluku sud ili drugi nadležni organ (prethodno pitanje), sud može sam riješiti to pitanje, ako posebnim propisima nije drugačije određeno. Dakle, prethodno pitanje tiče se meritornog odlučivanja, a ne rukovođenja postupkom, pa imajući u vidu navedeno, kao i okolnost da u vrijeme kada je podnesen predmetni prijedlog za prekid postupka, tuženoj K. H. nije bila oduzeta poslovna sposobnost, to u tom periodu nije bila upitna ni parnična sposobnost, pa je pravilno prvostepeni sud odbio i ovaj prijedlog.

Međutim, ovaj sud u smislu člana 221. Zakona o parničnom postupku po službenoj dužnosti pazi na primjenu materijalnog prava i na povrede odredaba parničnog postupka iz člana 209. stav 2. tačke 2) 3) 8) 9) 12) i 13) tog zakona koje se odnose na stranačku sposobnost i zastupanje.

Jedna od takvih povreda je dakle povreda iz odredbe člana 209. stav 2. tačka 8. Zakona o parničnom postupku kojom je propisano: ako je u postupku kao tužilac ili tuženi učestvovalo lice koje ne može biti stranka u postupku, ili ako stranku koja je pravno lice nije zastupalo ovlašteno lice, ili ako parnično nesposobnu stranku nije zastupao zakonski zastupnik, ili ako zakonski zastupnik, odnosno punomoćnik stranke nije imao potrebno ovlaštenje za vođenje parnice ili pojedine radnje u

postupku, ako vođenje parnice, odnosno obavljanje pojedinih radnji u postupku nije bilo naknadno odobreno.

Iz sadržaja zapisnika sa glavne rasprave dana 23.05.2023. godine proizlazi da je žalitelj obavijestio sud da je tuženoj K. H. potpuno oduzeta poslovna sposobnost rješenjem Općinskog suda u Kiseljaku broj 49 0 V 064333 23 V od 10.05.2023. godine. U tom momentu prvostepeni sud je morao utvrditi prekid postupka, jer mu to nalaže imperativna odredba člana 378. tačka 1. Zakona o parničnom postupku, budući da je tužena K. H. izgubila parničnu sposobnost tokom tog postupka, te je prvostepeni sud mogao postupak nastaviti tek onda kada zakonski zastupnik iste preuzme postupak.

Međutim, prvostepeni sud je umjesto navedenog nastavio sa postupkom i tražio od Službe za socijalnu skrb Općine Kiseljak da ovoj tuženoj postavi staratelja za poseban slučaj, a koja služba je rješenjem broj 08-31-3086/23 od 0409.2023. godine postavila privremenog staratelja radi zastupanja K. H. u ostavinskom postupku, a ne u predmetnom parničnom postupku, iz čega proizlazi da u nastavku postupka nije bilo uredno zastupanje ove tužene.

Stoga su navedene povrede u vezi stranačke sposobnosti i zastupanja tužene K. H. u fazi glavne rasprave, na koje sud dakle pazi po službenoj dužnosti, takve težine da je valjalo iz navedenih razloga ukinuti pobijanu presudu i predmet vratiti prvostepenom sudu na ponovni postupak. U ponovnom postupku prvostepeni sud će utvrditi prekid postupka, imajući u vidu da su tuženi nužni suparničari, pa navedena smetnja onemogućava sud da postupak nastavi u odnosu na žaliteljicu, te će postupak nastaviti kada se ispune uvjeti iz člana 381. stav 1. Zakona o parničnom postupku, pri čemu će posebnu pažnju obratiti na zastupanje tužene K. H., odnosno da istu temeljem rješenja organa starateljstva zastupa odgovarajući staratelj.

Slijedom iznesenog odlučeno je kao u izreci.

Predsjednik vijeća
Davor Kelava